Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
NILS WAHL
esitatud 15. novembril 2018 [1]

Kohtuasi C-399/17

Euroopa Komisjon
versus

Tšehhi Vabariik

Rikkumine – ELTL artikkel 258 – Määrus (EÜ) nr 1013/2006 – Jäätmesaadetised – Aine nimetusega TPS-NOLO (Geobal) – Ebaseadusliku jäätmesaadetise tagasivõtmine – Liigitamisküsimused – Artikkel 28 – Aine, mida tuleb liigitamisküsimustes tekkinud lahkarvamuse korral käsitada kui jäädet – Vastuvõetavus

1. Käesolevas asjas palutakse Euroopa Kohtul otsustada, kas Tšehhi Vabariik on jätnud täitmata oma kohustused, mis tulenevad määrusest (EÜ) nr 1013/2006 [2] (edaspidi „jäätmesaadetiste määrus“). Nimelt käib vaidlus küsimuses, kas Tšehhi Vabariik rikkus selle määruse sätteid, kui ta keeldus tagasi võtmast ainet nimetusega TPS-NOLO (ehk Geobal), mille Poolasse saates ei järgitud jäätmesaadetiste määruse kohaselt nõutavaid formaalsusi.

2. Esitatud küsimusega seoses tekib mitu probleemi: ulatuslik ja muutlik jäätmete mõiste liidu õiguses, jäätmesaadetiste määruse reguleerimisala ning nõuded ELTL artikli 258 alusel kohtusse pöördumiseks. Kõik need on probleemid, mida ei ole lihtne lahendada.

3. Kui tuvastada käesolevas kohtuasjas, et rikkumist ei olnud, võib see vähendada jäätmesaadetiste määruse – mille põhieesmärk ja -aspekt on keskkonnakaitse – tõhusust ja täitmise tagamist. Kohtud aga juhinduvad ennekõike menetluspõhimõtetest, millega on igal individuaalsel juhul tagatud õiglane kohtulik arutamine. Neid põhimõtteid ei saa ohverdada suurema eesmärgi nimel, olgu see kui tahes üllas.

I. Õiguslik raamistik

A. Jäätmesaadetiste määrus

4. Jäätmesaadetiste määruse artikli 1 („Reguleerimisala“) kohaselt on selles määruses „kehtestat[ud] menetlused ja kontrollimeetmed jäätmesaadetistele olenevalt nende päritolust, sihtkohast ja marsruudist, veetavate jäätmete liigist ja käitlusviisist sihtkohas“.

1 Algkeel: inglise.

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrus jäätmesaadetiste kohta (ELT 2006, L 190, lk 1).

5. Artiklis 2 („Mõisted“) on sätestatud:

„1) *jäätmed* – nagu on määratletud direktiivi 2006/12/EÜ artikli 1 lõike 1 punktis a;

[…]

34) *saadetis* – jäätmevedu jäätmete taaskasutamise või kõrvaldamise eesmärgil, kui see on kavandatud või toimub:

a) kahe riigi vahel […];

[…]

35) *ebaseaduslik saadetis* – iga jäätmesaadetis, mis on sooritatud:

a) teavitamata kõiki asjaosalisi pädevaid asutusi käesoleva määruse kohaselt või

b) ilma asjaosaliste pädevate asutuste käesolevas määruse kohaselt antud nõusolekuta või

c) asjaosaliste pädevate asutuste nõusolekul, kui see nõusolek on saadud võltsimise, vääresitluse või pettuse kaudu, või

d) viisil, mis ei ole teates või saatedokumentides nimetatud, või

e) viisil, millest tulenevalt jäätmete taaskasutamine või kõrvaldamine on vastuolus ühenduse või rahvusvahelise õigusega, või

f) vastuolus artiklitega 34, 36, 39, 40, 41 ja 43 või

g) kui seoses artikli 3 lõigetes 2 ja 4 nimetatud jäätmesaadetistega:

i) on leitud, et jäätmed ei ole loetletud III, IIIA või IIIB lisas, või

ii) artikli 3 lõiget 4 ei ole järgitud;

iii) saadetis on lähetatud viisil, mis ei ole VII lisas esitatud dokumendis nimetatud.

[…]“

6. Jäätmesaadetiste määruse artikkel 3 käsitleb jäätmesaadetiste üldist menetlusraamistikku ja seal on sätestatud:

„1. Järgmiste jäätmesaadetiste puhul kasutatakse käesolevas jaotises sätestatud kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust:

a) kui kõrvaldamistoiminguteks on määratud:

kõik jäätmed;

b) kui taaskasutamistoiminguteks on määratud:

i) IV lisas loetletud jäätmeliigid, mille hulka kuuluvad ka Baseli konventsiooni II ja VIII lisas loetletud jäätmeliigid;

ii) IVA lisas loetletud jäätmeliigid;

iii) jäätmeliigid, mis ei ole liigitatud III, IIIB, IV ja IVA lisa ühegi kande kohaselt;

iv) jäätmete segud, mis ei ole liigitatud III, IIIB, IV või IVA lisa ühegi kande kohaselt, kuid on loetletud IIIA lisas.

[…]“

7. Jäätmesaadetiste määruse artiklis 24 on ette nähtud ebaseadusliku saadetise tagasivõtmine ja sätestatud:

„1. Kui pädev asutus avastab saadetise, mis tema arvates võib olla ebaseaduslik, teavitab ta sellest viivitamatult teisi asjaomaseid pädevaid asutusi.

2. Kui ebaseadusliku jäätmesaadetise eest vastutab teataja, hoolitseb lähtekoha pädev asutus selle eest, et kõnesolevad jäätmed:

a) võtab tagasi tegelik teataja, või kui teadet ei ole esitatud, siis

b) võtab tagasi juriidiline teataja, või kui see on võimatu, siis

c) võtab tagasi lähtekoha pädev asutus või tema nimel tegutsev juriidiline või füüsiline isik, […]

[…].

Tagasi võtmine, taaskasutamine või kõrvaldamine toimub 30 päeva jooksul või mõne muu asjaosaliste pädevate asutuste poolt kokku lepitud ajavahemiku jooksul pärast seda, kui lähtekoha pädev asutus on ebaseaduslikust saadetisest ning selle põhjusest/põhjustest teada saanud või kui talle on seda kirjalikult soovitanud sihtkoha või transiidi pädev asutus. […]

Ükski pädev asutus ei ole vastu ega esita vastuväiteid ebaseadusliku jäätmesaadetise tagasisaatmisele. […]

[…]

7. Kui liikmesriigis avastatakse ebaseaduslik jäätmesaadetis, siis vastutab pädev asutus, kelle jurisdiktsiooni alla kuulub piirkond, kus jäätmed avastati, meetmete võtmise eest, et tagada jäätmete turvaline ladustamine ajal, kui need ootavad tagasisaatmist või mitteajutist taaskasutamist või kõrvaldamist alternatiivsel viisil.“

8. Jäätmesaadetiste määruse artiklis 28 („Lahkarvamused liigitamisküsimustes“) on sätestatud:

„1. Kui lähte- ja sihtkoha pädevad asutused ei suuda kokku leppida jäätmeteks ja mittejäätmeteks liigitamise osas, tuleb vaidlusalust materjali käsitleda jäätmetena. Eelnev ei piira sihtriigi õigust käsitleda veetud materjali pärast selle kohaletoimetamist oma õigusaktide kohaselt, kui nimetatud õigusaktid on kooskõlas ühenduse või rahvusvahelise õigusega.

[…]

4. Lõikeid 1 kuni 3 kohaldatakse ainult käesoleva määruse eesmärgil, piiramata sellega huvitatud isikute õigust lahendada küsimusega seotud vaidlus kohtus.“

B. Direktiiv 2008/98/EÜ (edaspidi „jäätmete raamdirektiiv“)[3]

9. Jäätmete raamdirektiiviga tunnistati kehtetuks direktiiv 2006/12/EÜ[4] ning määratleti artiklis 3 mõisted „jäätmed“ ja „ohtlikud jäätmed“, mida kasutatakse ka jäätmesaadetiste direktiivi kohaldamisel.

10. Artiklis 3 on „jäätmed“ määratletud kui „mis tahes ained või esemed, mille valdaja ära viskab, kavatseb ära visata või on kohustatud ära viskama“. „Ohtlikud jäätmed“ on sealsamas määratletud kui „jäätmed, millel on üks või rohkem III lisas loetletud ohtlikest omadustest“.

11. Jäätmete raamdirektiivi artiklis 6 omakorda on nähtud ette asjaolud, mille korral jäätmed lakkavad olemast jäätmed:

„1. Teatavad täpsemalt määratletud jäätmed lakkavad olemast jäätmed artikli 3 punkti 1 tähenduses, kui nad on läbinud taaskasutamistoimingu, kaasa arvatud ringlussevõtt, ja vastavad konkreetsetele kriteeriumidele, mis töötatakse välja kooskõlas järgmiste tingimustega:

a) aineid või esemeid kasutatakse tavaliselt konkreetseks otstarbeks;

b) sellise aine või eseme jaoks on olemas turg või nõudmine;

c) aine või ese vastab konkreetseks otstarbeks ettenähtud tehnilistele nõudmistele ning kehtivatele õigusaktidele ja toodete suhtes kohaldatavatele standarditele ning

d) aine või eseme kasutamine ei avalda lõppkokkuvõttes ebasoodsat mõju keskkonnale ega inimese tervisele.

[…]

4. Kui lõigetes 1 ja 2 sätestatud menetluse kohaselt ei ole ühenduse tasandil kriteeriume kehtestatud, võivad liikmesriigid kohaldatavat kohtupraktikat arvesse võttes iga üksikjuhtumi puhul otsustada, kas teatavad jäätmed on lakanud olemast jäätmed. Liikmesriigid teatavad sellistest otsustest komisjonile […].“

12. Vastavalt artiklile 40 tuli jäätmete raamdirektiiv liikmesriikide õigusesse üle võtta 12. detsembriks 2010.

C. Määrus (EÜ) nr 1907/2006 (edaspidi „REACH-määrus“)[5]

13. REACH-määruse artikli 1 lõike 1 kohaselt on selle määruse eesmärk „tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitstuse kõrge tase, kaasa arvatud ohtlike ainete hindamise alternatiivsete meetodite edendamine, ning samuti ainete vaba ringlus siseturul, edendades samas konkurentsivõimet ja innovatsiooni“.

14. REACH-määruse artikli 2 lõikes 2 on sätestatud, et „[direktiivis 2006/12] määratletud jäätmeid ei loeta aineks, seguks või tooteks käesoleva määruse […] tähenduses“.

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT 2008, L 312, lk 3).

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2006. aasta direktiiv jäätmete kohta (ELT 2006, L 114, lk 9).

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT 2006, L 396, lk 1; parandus ELT 2007, L 136, lk 3; parandus ELT 2009, L 36, lk 84).

15. REACH-määruse artiklis 128 on sätestatud:

„1. Vastavalt lõikele 2 ei tohi liikmesriigid keelata, piirata või takistada käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluva sellise aine tootmist, importimist, turuleviimist ega kasutamist nii ainena kui segu või toote koostisainena, mis vastab käesolevale määrusele ja, kui see on asjakohane, siis käesoleva määruse rakendamisel vastu võetud ühenduse õigusaktidele.

2. Käesolevas määruses sätestatu ei takista liikmesriikidel säilitamast või ette nägemast riiklikke nõudeid töötajate, inimeste tervise ja keskkonna kaitseks, mida kohaldatakse juhtudel, kui käesolev määrus ei ühtlusta tootmist, turule viimist ja kasutamist käsitlevaid nõudeid.“

II. Juhtumi taust ja kohtueelne menetlus

16. Tšehhi jurisdiktsiooni all tegutsev isik Jiří Paškůj ja Poolas Sosnowiecis asuv äriühing Biuro Rozwoju Gospodarczego Sp.z.o.o. (edaspidi „BRG“) sõlmisid 3. detsembril 2010 lepingu 58 000 tonni TPS-NOLO (Geobal) saatmise kohta tsemendi valmistamise otstarbel.

17. Komisjoni sõnul saatis Tšehhi ettevõtja ligikaudu 20 000 tonni ainet nimetusega TPS-NOLO (Geobal), mis koosneb tõrvhappest, nafta rafineerimise jäägist (Euroopa jäätmenimistu kood 05 01 07*), söetolmust ja kaltsiumoksiidist, kinnistule Poolas Katowice linnas Karol Woźniaki tänaval, mille BRG oli 2010. aasta lõpul ja 2011. aasta algul rendile võtnud. Millalgi ajavahemikus 2011. aasta algusest kuni 11. septembrini 2011 avastas seal selle aine pädev Poola ametiasutus.

18. Poola pädevad ametiasutused teatasid 11. septembril 2011 pädevale Tšehhi ametiasutusele sellest avastatud ainest, mida nad pidasid jäätmesaadetiste määruse artikli 2 punkti 35 alapunkti a tähenduses ebaseaduslikult Poolasse toimetatuks, sest saatja ega saaja ei olnud Poola ametiasutustele sellest jäätmesaadetisest sama määruse artikli 3 kohaselt teatanud. Kuna Poola ametiasutused pidasid seda ainet jäätmesaadetiste määruse IV lisa liigituse kohaselt ohtlikuks jäätmeks („Rafineerimisel, destilleerimisel või muul pürolüütilisel töötlemisel tekkivad tõrvajäägid (välja arvatud asfalttsement)“), asusid nad seisukohale, et selle aine saatmiseks oli vaja eelnevat kirjalikku teatamist ja nõusolekut.

19. Haldusmenetluse käigus esitas Tšehhi kodanik, kes vastutas selle saadetise Poolasse saatmise eest, äriühingu kehtestatud standardid ja tõendid selle kohta, et kõnealune aine on registreeritud REACH-määruse kohaselt ja seda kasutatakse kütusena.

20. Pärast seda, kui pädevad Tšehhi ametiasutused keeldusid haldusmenetluse käigus sundimast seda Tšehhi kodanikku kõnealust ainet Tšehhi Vabariiki tagasi võtma, olgugi et Poola ametiasutused tuginesid jäätmesaadetiste määruse artiklile 28, kus on sätestatud, et lahkarvamuse korral tuleb aine lugeda jäätmeks, esitati komisjonile 4. veebruaril 2014 eraisiku kaebus.

21. Komisjon otsustas 12. juunil 2014 selle kaebuse menetlusse võtta ning algatas uurimise (*EU Pilot*'i menetlus 6603/14/ENVI). Vastuses *EU Pilot*'i menetluses saadetud taotlusele märkis Tšehhi Vabariik, et aine nimetusega TPS-NOLO (Geobal) on registreeritud REACH-määruse alusel ja seega ei ole tegu jäätmega. Sellest tulenevalt ei saa jäätmesaadetiste määrust kohaldada.

22. Pärast Tšehhi Vabariigi vastuse läbivaatamist asus komisjon seisukohale, et nimetatud liikmesriik on liidu õigust rikkunud, jättes täitmata jäätmesaadetiste määrusest ja jäätmete raamdirektiivist tulenevad kohustused. Seetõttu saatis komisjon 20. veebruaril 2015 Tšehhi Vabariigile ametliku märgukirja. Tšehhi Vabariik vastas ametlikule märgukirjale samal päeval, sisuliselt korrates argumente, mis ta oli esitanud oma vastuses *EU Pilot*'i menetluses saadetud taotlusele.

23. Saanud Poola keskkonnakaitseinspektorilt teate, et Tšehhi Vabariik ei ole kõnealust ainet tagasi võtnud, ning vaadanud läbi argumendid Tšehhi Vabariigi vastuses ametlikule märgukirjale, saatis komisjon 22. oktoobril 2015 Tšehhi Vabariigile põhjendatud arvamuse, märkides põhjused, miks ta ei saa nõustuda Tšehhi ametiasutuste argumentidega, et Tšehhi ei ole jätnud täitmata oma kohustusi, mis tulenevad jäätmesaadetiste määrusest, iseäranis selle artikli 24 lõikest 2 ja artikli 28 lõikest 1.

24. Tšehhi Vabariik vastas 18. detsembri 2015. aasta kirjas, et tema õiguslik seisukoht on niisugune, et ta ei ole nimetatud sätetest tulenevaid kohustusi täitmata jätnud, sest kõnealune aine ei olnud Poolasse saatmise ajal jääde.

25. Vaadanud läbi seisukohad, mida Tšehhi Vabariik väljendas oma vastuses põhjendatud arvamusele, leidis komisjon, et rikkumine jätkub. Samuti ei olnud komisjonile teatatud ühestki Tšehhi Vabariigi sammust jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõike 2 ja artikli 28 lõike 1 täitmiseks.

III. Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

26. Komisjon palub 3. juulil 2017 esitatud hagis Euroopa Kohtul:

– tuvastada, et kuna Tšehhi Vabariik jättis tagamata, et Tšehhi Vabariigist Poola Katowicesse veetud materjal TPS-NOLO (Geobal) võetakse tagasi Tšehhi Vabariiki, siis on Tšehhi Vabariik rikkunud jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõikest 2 ja artikli 28 lõikest 1 tulenevaid kohustusi;

– mõista kohtukulud välja Tšehhi Vabariigilt.

27. Tšehhi Vabariik palub Euroopa Kohtul:

– jätta hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

28. Kohtuistungil, mis peeti 20. septembril 2018, esitasid nii Tšehhi valitsus kui ka komisjon oma suulised seisukohad.

IV. Õiguslik analüüs

29. Oma hagis palub komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Tšehhi Vabariik jättis tagamata Tšehhi Vabariigist Poolasse Katowicesse veetud aine nimetusega TPS-NOLO (Geobal) tagasivõtmise Tšehhi Vabariiki, on Tšehhi Vabariik jätnud täitmata jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõikest 2 ja artikli 28 lõikest 1 tulenevad kohustused.

30. Järgnevalt tutvustan algul poolte argumente ja seejärel analüüsin komisjoni hagi.

A. Poolte argumendid

31. Komisjoni hagis puudub struktuur, mistõttu on keeruline tema argumente selgelt eristada. Esitatud väidete ja peamiste argumentide kokkuvõttes aga on komisjoni seisukohta kirjeldatud järgmiselt.

32. Komisjon väidab esiteks, et Tšehhi Vabariigist Poolasse saadetud ainet nimetusega TPS-NOLO (Geobal), mis oli pärit ohtlikest jäätmetest jäätmehoidlas (rikastamisjäätmete tiigid Ostramos), hoitakse Tšehhi territooriumil ka ühes teises jäätmehoidlas ja see on liigitatud orgaanilise materjali rafineerimisel, destilleerimisel või muul pürolüütilisel töötlemisel tekkinud tõrvajäägiks. Samuti peavad Poola ametiasutused seda jäätmeks jäätmesaadetiste määruse IV lisa tähenduses.

33. Teiseks, kuna Tšehhi Vabariik vaidleb selle aine jäätmeks liigitamise vastu, tuginedes sellele, et see aine on registreeritud REACH-määruse alusel, on tekkinud liigitamisküsimus jäätmesaadetiste määruse artikli 28 lõike 1 tähenduses. Selles sättes on ette nähtud, et seetõttu tuleb seda ainet käsitada kui jäädet.

34. Kolmandaks aga märgib komisjon, et REACH-määrus ei taga kuidagi, et aine kasutamine ei kahjusta keskkonda ega inimese tervist või et aine lakkab automaatselt olemast jääde. REACH-määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt ei ole võimalik pidada selle määruse alusel registreerimist õiguspäraseks, kui puudub riigisisene otsus, mis kinnitab, et aine on lakanud olemast jääde.

35. Lõpuks, kuna kõnealune aine saadeti üle piiri ilma sellest teatamata, tuleb seda saadetist pidada jäätmesaadetiste määruse artikli 2 punkti 35 alapunkti a tähenduses ebaseaduslikuks. Niisugusel juhul teatatakse saadetisest lähteliikmesriigi pädevatele asutustele, et tagada kõnealuse aine tagasivõtmine vastavalt jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõikele 2. Tšehhi Vabariik on keeldunud seda tegemast. Registreerimine REACH-määruse alusel, mille artikkel 3 tagab ainete, segude ja muude toodete vaba ringluse, seda kohustust ei muuda, sest jäätmed on REACH-määruse reguleerimisalast sõnaselgelt välja arvatud.

36. Tšehhi valitsus seevastu väidab, et kõnealune aine ei olnud käesolevas menetluses asjasse puutuval ajal jäätmete raamdirektiivi artikli 3 lõike 1 tähenduses jääde, sest see on registreeritud REACH-määruse alusel ja seda kasutatakse kütusena. Samuti märgib Tšehhi valitsus, et komisjon ei saa tugineda jäätmesaadetiste määruse artikli 28 lõikele 1. Kui liikmesriik saab sihilikult kohaldada artikli 28 lõiget 1 ka juhul, kui puudub objektiivne tõendus, et aine on tõepoolest jääde, kujutaks see endast kaupade vaba liikumise ränka rikkumist. Liikmesriigid saaksid sel juhul näiteks sekkuda toidukaupade importi teistest liikmesriikidest.

37. Sisuliselt ei ole komisjon Tšehhi valitsuse sõnul tõendanud, et kõnealune saadetis oli jäätmesaadetiste määruse mõistes jäätmesaadetis, ja seetõttu ei olnud see sama määruse tähenduses ebaseaduslik saadetis. Sellest lähtudes on Tšehhi valitsus seisukohal, et komisjoni hagi on ilmselgelt põhjendamatu.

38. Poolte vahel ei ole vaidlust selles, et aine nimetusega TPS-NOLO (Geobal) saadetis on Tšehhi Vabariigist Poolasse liikunud.

39. Arvestades, et komisjoni hagis napib selgust, tuleb kõigepealt hinnata selle hagi vastuvõetavust.

B. Vastuvõetavus

40. Tšehhi Vabariik ei ole esitanud vastuvõetamatuse vastuväidet. Siiski võib Euroopa Kohus ka omal algatusel kontrollida, kas ELTL artiklis 258 ette nähtud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitamise tingimused on täidetud ja kas esitatud hagi vastab asjakohastele menetlusnormidele. [6]

6 Vt 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Portugal, C-34/11, EU:C:2012:712, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika. Vt samuti 2. juuni 2016. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, C-233/14, EU:C:2016:396, punkt 33; 26. jaanuari 2012. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Sloveenia, C-185/11, ei avaldata, EU:C:2012:43, punktid 28–30 ning seal viidatud kohtupraktika, ja 26. aprilli 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Soome, C-195/04, EU:C:2007:248, punkt 21 ning seal viidatud kohtupraktika.

41. Euroopa Kohtu kodukorra artiklist 120 ja sellega seotud kohtupraktikast nähtub selgelt, et hagiavalduses tuleb märkida hagi ese ja lühiülevaade väidetest, millel hagiavaldus põhineb, ning need andmed peavad olema piisavalt selged ja täpsed, et võimaldada kostjal kaitset ette valmistada ning Euroopa Kohtul kontrolli teostada. Järelikult peavad hagiavalduse aluseks olevad põhilised faktilised ja õiguslikud asjaolud selguma ühtselt ja arusaadavalt hagiavalduse tekstist endast.[7] Väited peavad olema esitatud ühemõtteliselt, et Euroopa Kohus ei otsustaks *ultra petita* ega jätaks mõne väite osas seisukohta võtmata.[8]

42. Eelkõige peab komisjoni hagiavaldus sisaldama selget ja üksikasjalikku kirjeldust põhjustest, mis on viinud komisjoni veendumuseni, et liikmesriik on rikkunud mõnda aluslepingutest tulenevat kohustust.[9] Samuti peab hagi selgitus olema kooskõlas hageja nõuetega.[10]

43. Käesolevas kohtuasjas palub komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Tšehhi Vabariik jättis tagamata Tšehhi Vabariigist Poolasse Katowicesse veetud aine nimetusega TPS-NOLO (Geobal) tagasivõtmise Tšehhi Vabariiki, on Tšehhi Vabariik jätnud täitmata jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõikest 2 ja artikli 28 lõikest 1 tulenevad kohustused.

44. Ei komisjoni hagiavalduse tekstist ega ka komisjoni vastustest Euroopa Kohtu küsimustele kohtuistungil ei selgu, millega komisjon oma nõuet põhjendab.[11] Eelmises punktis nimetatud kahest sättest tulenevad kohustused ei ole sidusalt määratletud.

45. Ühest küljest näib komisjon väitvat, et jäätmesaadetiste määrusega on kehtestatud liikmesriikidele absoluutne ja kategooriline kohustus tagada, et teatavad saadetised, mida teine liikmesriik peab jäätmeteks, võetakse tagasi. Samuti väidab ta, et niisugune kohustus jääb püsima olenemata juhtumi asjaoludest ja kas aine või ese on tegelikult jääde või mitte. Sel juhul ei saaks liikmesriik, kellel see kohustus lasub, end ühegi väitega kaitsta, et vaidlusaluse saadetise tagasivõtmisest pääseda.

46. Samas näib komisjon eeldavat, et kohustus saadetis tagasi võtta puudub, kui aine või ese ei ole tegelikult jääde. Nii on komisjon oma hagi pühendanud peamiselt sellele, et tõendada, et kõnealune aine on tegelikult jääde, nii et ta näib toovat sisse mõiste „kohustus, mis kehtib tingimusel, et kõnealune aine on tegelikult jääde“.

47. Minu arvates ei saa komisjoni argumendid omavahel kooskõlas olla.

48. Mingis mõttes näib, et komisjon on liitnud ühte põhjenduskäiku kaks teineteist välistavat argumenti. See võib olla põhjus, miks esitatud argumendid tunduvad segased ja ebaühtsed.

49. Segadust lisab ebatavaline viis, kuidas hagiavaldus on koostatud. Enda väidete põhjendamise asemel näib komisjon hoopis vastavat argumentidele, millega Tšehhi Vabariik vastas põhjendatud arvamusele. Seetõttu on Euroopa Kohtul väga keeruline käesolevas kohtuasjas komisjoni argumente eristada, kuna lugejal tuleb väidete põhjendused nendest vastuargumentidest tuletada.

50. Sellega seoses on asjakohane märkida, et liidu kohtuvõim ei saa püüda hageja või tema advokaadi asemel kindlaks teha neid hagiavalduse argumente, mida ta võib pidada selle poole väiteid toetavateks.[12]

7 2. juuni 2016. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, C-233/14, EU:C:2016:396, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika. Vt samuti 9. jaanuari 2003. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon, C-178/00, EU:C:2003:7, punkt 6, ja 26. aprilli 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Soome, C-195/04, EU:C:2007:248, punkt 22 ning seal viidatud kohtupraktika.

8 2. juuni 2016. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, C-233/14, EU:C:2016:396, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika.

9 2. juuni 2016. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, C-233/14, EU:C:2016:396, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika.

10 Vt 14. oktoobri 2004. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, C-55/03, ei avaldata, EU:C:2004:628, punktid 28 ja 29, ning 26. jaanuari 2012. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Sloveenia, C-185/11, ei avaldata, EU:C:2012:43, punktid 30–33.

11 Vrd 26. aprilli 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Soome, C-195/04, EU:C:2007:248, punktid 28–30.

12 Vt selle kohta kohtujurist Léger' ettepanek kohtuasjas Itaalia *vs.* komisjon, C-178/00, EU:C:2002:541, punkt 9 ja seal viidatud kohtupraktika.

51. Olen hämmeldunud ka sellest, et komisjon näib paluvat Euroopa Kohtul tuvastada rikkumine, mis ei pruugigi edaspidi rikkumiseks osutuda. Ma ei ole kindel, kas ELTL artiklis 258 ette nähtud menetlus üldse saab sedasorti *pro tempore* tingimuslikku rikkumist hõlmata.[13] Igal juhul, kui komisjon soovib tõepoolest esitada argumenti seesuguse rikkumise kohta, ei ole tal õnnestunud selle argumendi osas selgitada, mis põhjustel ta järeldas rikkumise olemasolu.

52. Lisaks on komisjoni nõude ebaselgus avaldanud mõju selle hagi kohta esitatud Tšehhi Vabariigi vastusele. Kuna komisjon ei määratlenud selgelt liikmesriikidel jäätmesaadetiste määruse artikli 24 lõike 2 ja artikli 28 lõike 1 alusel olevaid kohustusi, ei olnud Tšehhi Vabariik olukorras, kus ta oleks saanud ammendavalt hagile vastata.

53. Nendel asjaoludel asun seisukohale, et Euroopa Kohtul ei ole piisavalt teavet, et täpselt hinnata Tšehhi Vabariigile ette heidetud rikkumist ja seega tuvastada, kas rikkumine, mida komisjon väidab, on toime pandud.[14]

54. Samas mõistan tõenäolist põhjust, miks komisjonil oma nõude sidusa põhjendamisega raskusi tekkis. Eriti näib jäätmesaadetiste määruse artikli 28 puhul olevat keeruline kooskõlastada selle artikli eri lõikeid ühest küljest ülejäänud määrusega, teisest küljest aga mängu tulevate tõlgendamispõhimõtetega.

55. Sellegipoolest järeldan, et hagi tuleb vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätta.

V. Ettepanek

56. Nendel kaalutlustel teen Euroopa Kohtule ettepaneku:

– jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

– mõista kohtukulud välja Euroopa Komisjonilt.

13 Vt analoogia alusel 13. septembri 2000. aasta kohtumäärus komisjon *vs.* Madalmaad, C-341/97, EU:C:2000:434, punktid 9–10 ja 18–21, ning 3. detsembri 2009. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa, C-424/07, EU:C:2009:749, punktid 25–31.

14 Vt 26. aprilli 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Soome, C-195/04, EU:C:2007:248, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika.